

обществото върху малцинството. В тази връзка, метафората за „призрака“ в заглавието на текста символизира както колективния образ на ромите в публичното пространство, така и този на населяваните от тях квартали. Те биват възприемани както от държавата, така и от обществото, от една страна, като налични, т.е. налице е знание за съществуването им, но, от друга страна, това знание е забулено от анонимни типизации, които го правят частично, неясно, мъгляво, пораждат неразбиране, страх и вследствие на това изтласкване.

Как се получава това? Как функционира социалната видимост на даден обект? Какъв е механизмът, който подрежда елементите, формиращи различните перспективи? Отговорите на тези въпроси биха могли да бъдат открити в схващането, че начинът, по който ние мислим себе си и другите, е социално конструиран. Според тази основна предпоставка по време на своята първична и вторична социализация в групата индивидите усвояват публично валидните като значими характеристики. Идентифицирайки се с даден кръг от хора (общност), индивидът приема функциониращите в него (нея) образи и представи. Погледът към „другите“ попива тези представи, фокусира предварително заложените като значими особености, моделира социалната видимост на обкръжаващата среда. Така преддаденото от групата знание диктува как да се държим с „чуждото“, в какви взаимодействия да влизаме с него и каква дистанция да спазваме. „Колкото по-плътна е идентификацията с „ние“, толкова по-вероятно е „те“ **за нас просто да не съществуват**, въпреки че „ние“ **знаем за тяхното съществуване**“ (Грекова 2001). Това е идеално-типичният модел на живота в затворени общности. Не трябва да забравяме, че все пак това е само една от модалностите на отношенията в съвременното общество. Преобладаваща за него е градската среда, която по дефиниция е анонимна и отворена, въпреки че в самата нея е положено нейното отрицание – ограждането, затварянето на „те“. В настоящия текст специфичното е, че това „те“ (ромите) не е производно на едно плътно „ние“ (българите), а сякаш това „ние“ се получава вторично чрез отхвърлянето на „те“. Тази специфика ще разгледам в онази част на анализа, занимаваща се с третия аспект на прозрачността. Тук само маркирам